

Základy využití korpusu v praxi **cjbb75**

Středa: 9.10-10.50 G13

23. 3. Korpus jako slovník – počítačová lexikografie. **Slovníky založené na korpusech**. Využití korpusu jako on-line slovníku.

Zdroje pro lexikografické práce (frekvence, kolokace, příklady, stylové charakteristiky)

Co je to sněhule?

Výskyt: 209	i.p.m. 0,08	vztaženo k celému syn	ARF 108,13	Výsledek je promíchán	1 / 6
☐ opus#4167	pupeňy . Často též navštěvuje krmítka v zahradách . 16	sněhule /sněhu1e/NNFS2-----A-----	severní Sněhule severní hnízdí tak daleko na severu jako záný		
☐ opus#41520	Na auto , ve kterém seděli Vladimír Račko a Stanislav	sněhule /sněhu1e/NNFS2-----A-----	z okolních vsí , stílel Berdár na polní cestě poblíž		
☐ opus#44437	ČOI v Liberci . Typické jsou například problémy s dětskými	sněhulemi /sněhu1e/NNFP7-----A-----	, které se velmi rychle promáčí . " Když rodiče		
☐ opus#21904	? Tak to abych si k šesti čepicím přibálil i	sněhule /sněhu1e/NNFS1-----A-----	! Říkal to sparfan Patrik Martinec , který v Kazani		
☐ opus#24093	tuto zimu po několika letech opět objevila také menší hejna	sněhulí /sněhu1e/NNFP2-----A-----	severních . Tento drobný a vzácný pavec k nám nepravidelně		
☐ opus#34751	, bloumám zasněženou Prahou , břecha se mi lepí na	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	. Skočím si tedy na groček do Dubonetu , sednu		
☐ opus#45973	. . . Než moje vozítko změnilo letní sandále za zimní	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	, pročítal jsem si články v našem Deníku o tom		
☐ opus#46259	Mash 407751 , 5 . VSP 50 ; dvojice :	sněhule /sněhu1e/NNFS1-----A-----	204,1 , 2 . Šikovný had 162 , 3 .		
☐ opus#19977	Nenosím teď kožené boty . Do toho počasí jsem vytáhl	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	. Je v nich sucho a teplo . Eva Koudelková		
☐ opus#45439	když vidí , jak padají vločky , už chce obouvat	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	a vyrazit ven . Někdy je opravdu těžké vysvětlit mu		
☐ opus#15238	síce na první pohled velmi podobně - jako robustní zimní	sněhule /sněhu1e/NNFS1-----A-----	- na každých je však několik důležitých detailů , jimiž		
☐ opus#23725	některé sekce . Jaké slevy nabízejí pražské prodejny	sněhule /sněhu1e/NNFS2-----A-----	- původně 599 nyní 299 Kč pánská péřová bunda -		
☐ opus#33786	Cabadaj telefonuje ze svahu mobilem značky Samsung ,	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	od Bati , popíjejí Red Bull a Becherovku , oblékají		
☐ opus#3263	nevezmete pořádné boty . Při minus patnácti se vyplácí about	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	i na procházku po městě . Chlad není radno podcenit		
☐ opus#38308	" Dalším příkladem už nižších slev mohou být zlevněné boty	sněhule /sněhu1e/NNFS2-----A-----	z 399 korun na 148 korun a treková obuv ze		
☐ opus#42320	všem těm horalům , kterým do podzimu nestačí ani vyschnout	sněhule /sněhu1e/NNFP4-----A-----	. Den památek má zpoždění NA OKRAJ Netolice - Den		
☐ opus#33792	s jaguáří potiskem , jen je doplnila apartními kamašemi a	sněhulemi /sněhu1e/NNFP7-----A-----	s kožešinou . Mariah Careyová lyžuje ve sněhobílém , tuto		
☐ opus#43624	Rodina se trochu divila mému rozhodnutí připravit si na ráno	sněhule /sněhu1e/NNFS2-----A-----	. Úterý 20 . března Sníh a sníh . Pořád		
☐ opus#29048	. Zda zůstanou na některých uších přilepeny , podobně jako	sněhule /sněhu1e/NNFS1-----A-----	, i v létě , ukáže čas . Hlavolomná mánie		
☐ opus#1569	duchovní věc , která podle slov šamana sídlí v prapodivných	sněhulích /sněhu1e/NNFP6-----A-----	v rohu místnosti . Po oběti následuje další rituál -		
☐ opus#806	sebou budoucnost , kdy si bude připadat stejně užitečný jako	sněhule /sněhu1e/NNFS1-----A-----	na Sahaře . Táhne mu na tříasedmdesát . V každém		

On-line slovníky (uvědomění si/ozřejnění významu na základě užití slova/výrazu v kontextu)

Debdict:

<https://deb.fi.muni.cz:8005/debdict/>

<http://ssjc.ujc.cas.cz/>

Internet – obrázky – terminologie

jíní

Výskytů: 275 | i.p.m. 0,10 vztaženo k celému syn | ARF 0: 103,09 | Výsledek je promíchán 1 / 7

Výběr řádků: základní (0 vybrané)

☐	opus#37717	vedených a dalších předmětech . Jinovatku bychom neměli zaměřovat s	jíním /jíní/NNNS7-----A-----	, které vzniká v trávě většinou za jasné oblohy bez
☐	opus#3522	na kameni , 1973) xxx Usychám k podzimu obalen	jíním /jíní/NNNS7-----A-----	ale mé oči se nebojí i ramena přestala se chvět
☐	opus#22034	věku už nic mít nebudu a stejně o tom rozhodnou	jíní /jíní/NNNS4-----A-----	, " miní žena . " Mladí se do ciziny
☐	opus#1723	mokře schoullil na našem prahu Zima Se stromů znělo dlouze	jíní /jíní/NNNS4-----A-----	Padalo do vlasů a na řasy Labutě pluly po Labi
☐	opus#34984	Usínám . táhne mi na paty . Kdo palíčkoval tohle	jíní /jíní/NNNS1-----A-----	, tuhle krajinu ? Obroubená ranním sluncem usedám . Skřípání
☐	opus#1864	a zítra zas Jen se svou spoluvězeňkyní může pozorovat podzimní	jíní /jíní/NNNS4-----A-----	a sluneční světlo v tuhle roční dobu už vůbec nevidí
☐	opus#34886	Někteří usoudili , že těmito symboly urazí pamětníky holokaustu ,	jíní /jíní/NNNS2-----A-----	se báli o vlastní bezpečnost . Proto ve skupině ze
☐	opus#38345	, že praxe utínání hlav vyvěrá z islámského učení .	Jíní /jíní/NNNS1-----A-----	naopak tvrdí , že tu spojitost je , a poukazuje
☐	opus#1635	z představení na počest Markétčinu kdy Tvoje tvář bledá lednovým	jíním /jíní/NNNS7-----A-----	hleděla k protějšímu břehu zatím co Tvá duše nevnímající mých
☐	opus#23897	a zaslepená je tvář stolů . Uvnitř skučících skříní přetrvává	jíní /jíní/NNNS1-----A-----	V posteli ticho na polštář šláf . Snář : je
☐	opus#1182	rouhání po islámsku . Osel našlapoval na kamenitou stezku pokrytou	jíním /jíní/NNNS7-----A-----	opatrně a malými krůčky . Hodža měl svých devadesát kilo
☐	opus#42268	Valentýna Klatovsko - Svatý Valentýn . Některí ho slavi ,	jíní /jíní/NNNP1-----A-----	by ho raději zrušili . Odborníci z řad psychologů říkají
☐	opus#1860	jak v sladké , mléčné smetaně . Srst vlčáků v	jíní /jíní/NNNS6-----A-----	! Srst vězeňských vlčáků v jinovatce ! Psů chodících jak
☐	opus#39365	, který Poláci v podobě Szrenica převzali (Szron =	jíní /jíní/NNNS1-----A-----	, jinovatka) . Po rozhlédnutí z terasy vyjedme tedy
☐	opus#49290	svět . Na jedenáct tisíc rozvášněných fanoušků hlasitě skanduje ,	jíní /jíní/NNNS4-----A-----	bouchají na bubnu a vyhrávají na trumpety , valí se
☐	opus#14950	, " zalhala . Zatímco z nemluvné pětice pozvolna odtékalo	jíní /jíní/NNNS1-----A-----	, výraz pokladníka místního Raisova památníku se upevňoval , až
☐	opus#1860	hřích na duši , srdci . Voli s oslíky ,	jíní /jíní/NNNS1-----A-----	na jeslích . A žlučnicková bolest břich v hodinách noční
☐	opus#20417	školy v Praze 1) Některí rodiče známky prožívají ,	jíní /jíní/NNNP1-----A-----	dítě hází přes palubu PETR TLUSTÝ , ŘEDITEL PRAŽSKÉ ZŠ
☐	opus#1813	Zimní květy Ze sněhu bílé záclony , duhově lustry z	jíní /jíní/NNNS2-----A-----	≥ Ten svět se v zimě podobá taneční širé síni
☐	opus#418	. Cimbuří zdí i vrcholky smrků u zdí byly pocukrovány	jíním /jíní/NNNS7-----A-----	. Kostky dláždění pořádně klouzaly . Míha se tiskla pod
☐	opus#45867	jako krajkové záclony . Dech se srážel na vlasech v	jíní /jíní/NNNS6-----A-----	a všechny obrysy byly snově rozpité . Lucerny měnily mlhu

Jak používat kolokační profil

bezbřehý

Výskytů: 3 752 | i.p.m. 1,40 vztaženo k celému syn | ARF 0: 2 021,74 | Výsledek je promíchán 1 / 94

Výběr řádků: základní (0 vybrané)

☐	opus#11330	Amsterdamu však ukazují , že realismus je někdy účelnější než	bezbřehý /bezbřehý/AAIS1----1A-----	optimismus , že přání samo o sobě nestačí k uskute
☐	opus#41052	. Ale také o tom , že jeho talent není	bezbřehý /bezbřehý/AAIS1----1A-----	. Stále zůstává v zajetí svých vzorů . Jeho přínos
☐	opus#10928	ji skutky . Je ale trpělivost ubližovaných a ponižovaných opravdu	bezbřehá /bezbřehý/AAFS1----1A-----	? JAN VÍTEK , Ženeva Zelené kilowatty Pamatujete s
☐	opus#44953	cestě mě uchvátila Kanada a Britská Kolumbie - to bylo	bezbřehé /bezbřehý/AANS1----1A-----	moře lesů , jiných než u nás . Střední Amerika
☐	opus#3311	rozhodovacích práv managementu , rozmnění jeho kompetencí do nekonečných ,	bezbřehých /bezbřehý/AAFP2----1A-----	diskusí , zavedly západoevropské firmy do velkých p
☐	opus#23383	, že jsme všichni na jedné lodi , která pluje	bezbřehým /bezbřehý/AAIS7----1A-----	prostorem a časem . Těžko se to vysvětluje , ale
☐	opus#7106	kteří ten žánr přece jenom drží na jakési úrovni v	bezbřehé /bezbřehý/AAFS6----1A-----	záplavě průměru . Ale zatím jen u tří českých autorů
☐	opus#15187	i Kavanem zmíněné roky 2004 či 2005 mohou být projevem	bezbřehého /bezbřehý/AAIS2----1A-----	optimismu . Varováním může být studie britského vy
☐	opus#18151	odvolán mateřskou stranou . Vaše medvědí služba ODS je vsutku	bezbřehá /bezbřehý/AAFS1----1A-----	. Fakt , že si to vy sama či ODS

	Filtr		Frekvence	T-score	MI
1.	p/n	.	255	2.440	0.239
2.	p/n	,	232	0.840	0.082
3.	p/n	a	155	6.029	0.955
4.	p/n	optimismus	144	11.996	11.403
5.	p/n	fantazie	91	9.532	10.400
6.	p/n	svoboda	81	8.950	7.493
7.	p/n	liberalismus	71	8.425	12.871
8.	p/n	tolerance	57	7.544	10.323
9.	p/n	nadšení	49	6.987	9.042
10.	p/n	naivita	45	6.707	12.167
11.	p/n	populismus	39	6.243	11.952
12.	p/n	nuda	39	6.239	10.073
13.	p/n	"	36	-3.703	-0.694
14.	p/n	optimista	32	5.652	10.216
15.	p/n	volnost	31	5.564	10.495
16.	p/n	euforie	31	5.561	9.731
17.	p/n	smutek	30	5.468	9.240
18.	p/n	radost	27	5.115	6.004
19.	p/n	relativismus	26	5.099	13.921
20.	p/n	touha	26	5.075	7.732
21.	p/n	liberalizace	24	4.894	9.964

podobná slova (slova s podobným kolokačním profilem – sketch Engine)

modifies	6,530	2,032	4.60	5.10
naivita	<u>113</u>	0	8.3	--
optimismus	<u>177</u>	0	8.3	--
tolerance	<u>148</u>	0	7.4	--
relativismus	<u>35</u>	0	7.1	--
nuda	<u>70</u>	0	6.9	--
optimista	<u>43</u>	0	6.8	--
zoufalství	<u>39</u>	0	6.7	--
populismus	<u>74</u>	<u>4</u>	7.8	4.3
arogance	<u>61</u>	<u>4</u>	7.4	4.2
fantazie	<u>207</u>	<u>21</u>	7.5	4.4
individualismus	<u>35</u>	<u>4</u>	7.0	4.8
liberalismus	<u>126</u>	<u>23</u>	8.4	6.7
konzum	<u>52</u>	<u>20</u>	7.4	6.9
chamtivost	<u>24</u>	<u>15</u>	6.6	7.2
rozhazování	<u>7</u>	<u>10</u>	5.0	6.8
utrácení	<u>15</u>	<u>29</u>	5.9	8.0
honba	<u>5</u>	<u>16</u>	4.2	6.8
lhaní	0	<u>11</u>	--	6.6
plenění	0	<u>7</u>	--	6.6
štvání	0	<u>8</u>	--	6.6
přetvářeč	0	<u>7</u>	--	6.8
vykořisťování	0	<u>18</u>	--	7.0
vražďení	0	<u>28</u>	--	7.4
řádění	0	<u>42</u>	--	7.7
drancování	0	<u>26</u>	--	8.2

Co znamenají slova:

Bezbřehý, bytelný, balamutit, cudný, horlivý, hvozd, chmurný, chrabry, jihnout, jímavý, jízlivý, kasat se, kazajka, klání, kloudný, komolit, konejšit, lačný, láteřit, ledabylý, lomozit, lpět, mamon, mdlý, mimoděk, nedůtklivě, nejapný, niterný, okounět, osočit, ostýchavý, otálet, otrapa, perný, pohnutka, pokoutně, ponurý, pookřát, pověra, potutelný, proradný, prchlivý, předpojatý, pýřit se, rmoutit, se, rozšafný, rusý, schlíplý, slídit, spílat, srdnatý, strádat, střenka, svérázný, svízel, sudí, šev, tklivý, trýznit, úděl, uhranout, unylý, úlisný, upejpat se, úporný, úskalí, uštěpačný, útlocitný, vesměs, vzývat, záhy, zakabonit se, zakolísat, záluďný, zášť, zesinat, zevrubný, zmerčit, zpupný, ztepilý.

Domácí úkol: k zadanému slovu

1. Popište na základě introspekce rodilého mluvčího význam slova.
2. Vyhledejte slovo v korpusu SYN a na základě pozorování kolokací popište jeho význam.
3. Vyhledejte slovo ve výkladovém slovníku a porovnejte popis jeho významu ve slovníku s intuicí rodilého mluvčího (1) a s korpusovou evidencí (2).
4. Nezapomeňte uvést citace zdrojů

Ke čtení (doporučená lit. k tématu):

Hladká, Z.: Korpusy dnes a zítra, Naše řeč, volume 79 (1996), issue 3.

<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?lang=en&art=7321>

<http://www.macmillandictionaries.com/features/from-corpus-to-dictionary/>

http://www.lextutor.ca/cv/replace_conc.htm

<http://www.ajol.info/index.php/lex/article/viewFile/62737/50654>

<http://grammar.about.com/od/c/g/Corpus-Lexicography.htm>

The process of compiling or revising a [dictionary](#) based on [texts](#) (of written and/or spoken language) collected in an electronic format (i.e., [corpora](#)).

British linguist John Sinclair (1933-2007), founder of the COBUILD project at the University of Birmingham, oversaw the production of the first strictly corpus-based dictionary, *Collins COBUILD English Language Dictionary* (1987).